

Izšla vsak dan

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

»Kazenske številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

»Vse iz naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, s. Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. »Vse oglaševanje 16 stotink na vrsto petič; poslanice, omaritnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne odrekava. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovani pisma se ne sprejemajo in rekopis se ne vrača.

Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)

General Linevič pretrgal zveze Kurokijevi armadi?

LONDON 13. »Daily Mail« poroča iz Tientsina: General Linevič s 50.000 možmi, ki so prišli iz Vladivostoka, je baje Kurokijevi armadi pretrgal zveze s Fengvančengom.

Japonsko poročilo o Kurokijevi armadi. Rusi pretrgali zveze Kurokijeve armade.

TOKIO 13. (Reuterjev biro.) Danes so dospeli semkaj podrobnosti o operacijah generala Kurokija za časa od 18. avgusta do 5. septembra. Med tem časom so se morali Japonci neprestano boriti z največjim pomankanjem, ker so Rusi pretrgali zveze Kurokijeve armade. Japonci so bili 24 ur brez jedi in pijače ter so se morali zadovoljiti z malo suhim rižem.

V ponosnem boju dne 30. avgusta pri Hsuhikavu so rabili Rusi električne reflektorje, da so pregledali teren. Na to so pričeli na japonske pozicije silno streljati. V sredo zvečer so zasedli Japonci, potem ko so odbili napad Rusov, hribovje, ki se nahaja blizu premogovnih jam pri Jantaju in se razteza zapadno od reke Tajao.

Kmalo na to so Japonci s 16 topovi napadli Ruse, ki so dobili ojačenja.

Japonci so kmalo po tem poslali svoje kolone, ki so stale pri Pensihiku, proti Pintaitru. Ko so pustili tukaj en oddelek, so prodirali proti zapadu. Srednja krčela Japoncev so zasedla višine zapadno od Hejing-taja, ki so bila pa tukaj izpostavljena koncentričnemu ognju Rusov ter so imela velike izgube, tako, da so zamogle držati pozicije le z veliko težavo. Japonsko topništvo je bilo nastavljen v zelo neugodni poziciji ter je imelo velikih izgub.

V petek zvečer so tri ruske brigade napadle japonsko desno krilo in centrum. Japoncem je še o pravem času prišlo ojačenje z levega japonskega krila, tako, da so zamogli odbiti Ruse.

Ruski general Sasulič zajet?

Prodiranje Kurokijeve armade zaustavljeno.

LONDON 13. »Morning Post« poroča iz Čifa: Glasom semkaj došlih vesti, je baje general Sasulič, poveljnik ruske armade južno od reke Huaho padel s 3000 p. drugih vrh celo s 5000 možmi v japonske roke. Generali Zarubejev, Kundratovič in B. Idlerling so baje zaustavili prodiranje Kurokijeve armade.

Položaj prebivalstva v Liaojangu.

TOKIO 13. (Reuterjev biro.) Poročilo mandžurske armade se pritožuje o stanju

civilnega prebivalstva v Liaojangu. Rusi so baje zabranili, da se civilni prebivalci, od katerih jih je bilo mnogo ubitih in ranjenih, niso mogli umakniti. Njih položaj je pomilovanja vreden.

Mnogo civilnih prebivalcev je bilo od japonskih krogel ubitih in ranjenih. Zato so Rusi odgovorni. (?) Poročilo pravi nadalje, da je angleški misijonar Westwater spravil v varnost 200 ranjenih Japoncev ter jih oskrboval.

Pol milijona Japoncev pred Liaojangom.

KOLONJA 13. »Köln. Zeitung« poroča iz Petrograda: Privatne vesti iz Mukdena zatrjujejo na temelju ruskih in kitajskih virov, da znaša število japonske vojske, ki je koncentrirana pred Liaojangom, pol milijona mož s 700 topovi. Zadaja straža obstoji iz 40.000 Korejcev in 30.000 Kitajcev.

Rusi v Koreji.

PARIZ 13. »New York Herald« je prejel danes iz Gensana (vztočna Koreja) poročilo od 11. t. m.: Ruska kolona, obstoječa iz 2000 mož s 6 topovi je zapustila Hamheung ter se napotila proti severu. Veliko množino riža in sena so Rusi pustili v Hamheungu brez vsake straže. G. banja ruskih čet so neumljiva. Brez vsakega vzroka so zapustili Hamheung.

Iz Koreje.

LONDON 13. »Daily Telegraph« poroča iz Seula, da bodo pričeli na progji Fusan-Seul voziti in sicer iz Seula do 326 kilometrov daljave.

Izkrcanje japonskih čet na otoku Sahalinu in akcija proti Vladivostoku?

LONDON 13. »Morning Post« ima poročilo iz Šangajja, da nameravajo Japonci v kratkem izkrcati svoje čete na otoku Sahalinu ter da so odposlali že svoje čete v okolico Vladivostoka.

Port Artur bo vztrajal še 3 mesece.

LONDON 13. Glasom neke brzjavke »Daily Mail«, zagotavlja v Kodanju, da je car prejel minoli teden od generala Steslja brzjavko, v kateri isti zatrjuje, da se zamore braniti še tri mesece.

Poročilo generala Kuropatkina.

PETROGRAD 13. (Uradno.) Brzjavka generala Kuropatkina na carja Nikolaja od 12. t. m. poroča: Nisem prejel nikakih poročil, da bi se dne 12. t. m. vršili kakšni spopadi. Južno od vasi Baniupudza, 36 kilom. južno od Mukdena so naleteli na taborišče precejšnjega japonskega oddelka.

Ruska ladija »Lena«.

SAN FRANCISCO 13. (Reuterjev biro.) Japonska vlada je po svojem konzulu protestirala, ker se je ruska ladija »Lena« ustavila nad 24 ur v pristanišču. Vlada v Wa-

shingtonu je zahtevala iz San Franciska, da se jej brzojavnim potom pojasni, kdaj da je dospel tja parnik, v kakem stanju da se nahajajo parni kotel in prostori ladije, da zamore na temelju poročila dati tozadevni odlok.

Poveljnik pristanišča v San Franciscu je izjavil, da ne dopusti, da biladijo »Lena« preiskal zastopnik Japonske, vza stvar se tiče izključno le Zjedinenih držav in Rusije. Sodi se, da nameruje »Lena« zasledovati trgovinske ladije, ki vozijo med Japonsko in Ameriko.

SAN FRANCISCO 13. Dnevi zjutraj sta se usidrala blizu parnika »Lena« američanska uničevalka torpedov »Paul Jones« in barka križarke »Marblehead«, da isto ščitita ter zabranita vsako kršenje nevtralitete.

NEW YORK 13. Newjorska »Tribune« poroča iz San Franciscu: Iznaj eskadre Tibega oceana je na ukaz admirala Goodrika pregledal kotle parnika »Lena« ter jih našel v zelo slabem stanju. To so brzjavavo sporočili v Washington. Najbrž bo vlada dovolila, da ostane »Lena« več časa v pristanišču, da se jo zamore popraviti.

Do zadnjega vojaka in zadnjega rublja.

Carjeva odločnost.

LONDON 13. Petrograjski dopisnik »Daily Express« zatrjuje, da zamore jamčiti za autentičnost sledeče vesti: Povodom krsta prestolonaslednika, je knez Ludovik Batemberg, govorec o vojni, omenil eventualnost neugodnega svršetka vojne za Rusijo. Tedaj je baje car vstal ter rekel ves razburjen: Dokler ostane le en ruski vojak in en rubel v državni blagajni, bom nadaljeval vojno z Japonci, ki so me prisilili, da sem prijel za orožje. N bena nezgoda na bojišču ne spremeni moje odloke.

Iz Port Arturja.

BEROLIN 13. Iz zanesljivega vira sporočajo, da znašajo japonske izgube pred Port Arturjem nad 9000 mrtvih in ranjenih. Vojaki, ki so se vrnili izpred Port Arturja poročajo o groznih razmerah, ki vladajo pred trdnjavo. Mnogo jih je oslepelo, ker so padli v jame in okope, v katere so Rusi položili nagačeno apno. Ker traja obstrjeljevanje neprenehoma, ni možno neštevilnih mrličev pokopati. Zato leže trupla povsod na kupih.

Na Japonskem se pojavlja vladi sovražna gibanja, ker zaplenijo oblastniji vsako vest, ki pride izpred Port Arturja. Danoma odhajajo iz Japonske nove čete na bojišče; izlasti s severnega otoka Jeso.

Angleško-ameriške tožbe o Japonski.

LONDON 13. »Daily Telegraph« poroča iz japonskega glavnega stana: Neki Japonci je pritrdil, da se izlasti v visokih

japonskih vojaških krogih pokazuje veliko nezaupanje nasproti vsem tujeem in zato ne morejo tudi poročevalci storiti svoje dolžnosti. Tudi vojaški atašeji se tozadevno pritožujejo. Toliko atašeji kol kor poročevalci se smejo približati le 9 kilometrov do bojišča.

V bojih pri Liaojangu je bil položaj Japoncev v prvih dneh zelo kritičen in le vsled silnih napadov generala Oku so bili rešeni. Kuroki se je dne 5. t. m. zopet približal mestu ter se utaboril 8 kilometrov severovzhodno od mesta. Očitajo mu, da se je držal v gorah, mesto da je Rusom prestrigel pot, ko so se umikali.

Brzjavne vesti.

Češki deželni zbor.

PRAGA 13. Deželni zbor češkega kraljestva je sklican s cesarskim patentom od 11. t. m. na 6. oktobra t. l.

Deželni zbori.

DUNAJ 13. »Wiener Zeitung« priobči jutri cesarske patente, s katerimi se sklicuje deželne zборе. Deželna zbor Korške in Šlezije sta sklicana na 19. t. m., deželna zbor solnograški in nižavavstrijski pa na 20. t. m. Dne 21. t. m. se otvorita deželna zbor gorški in istrski. Poslednji bo zboroval v Kopru.

Na 26. t. m. sta sklicana deželna zbor štajerski in moravski, na 27. t. m. pa kranjski. Deželna zbor gališki in predareški sta sklicana na 30. t. m., gorjavavstrijski pa 3. oktobra, dočim pričeta deželna zbor češki in dalmatinski svoje delovanje dne 6. oktobra. Najzadnji se snide deželni zbor bukovinski in sicer dne 10. oktobra. Deželna zbor tirolski in tržaški se skliceta pozneje.

Bolgarski knez.

DUNAJ 13. Bolgarski knez Ferdinand je odpotoval sinoči v Ebenthal.

Španska zbornica.

MADRID 13. S kraljevim dekretom je sklicana zbornica na 3. oktobra t. l.

Dr. Körber na mednarodnem kongresu novinarjev.

II.

Konsekvence, ki jih je dalje izvajal g. ministerski predsednik, so: apel do novinstva, naj deluje v blaženje strasti v bojih med narodi. Jaz ne pričakujem ničesar — je vskliknil govornik — od policijskih naredeb in re vem drugega sredstva, nego napredujočo naobrazbo, prosvetljenje narodov.

Lepa beseda, divna beseda, ki spominja na človeka z modernimi nazori in širokim obzorjem. Toda kaj pomaga, ako tem nazorom stoji zopet nasproti tudi sedaj še,

na vse. Zalajal je pes; no, ona ga je hitro potolažila. Vrata so zaškripala in Jelena je bila zunaj. Pihal je hladen vetrič. Oaa pa se je vendar hitrim korakom napotila k svetlobi na kraj gozda, kjer je bil cilj njenega poti, cilj življenja.

Valerijan je bil že na dogovorjenem mestu; našel je vse v redu. V svojem ogrinjalu iz soboljevine je izgledal kakor kakov republikanski vojvoda. Weinreba je poslal domov, konja privezal k leseni ograji na koncu cerkve ter sel na klečalniki pred križem.

Točno ob polnoči gazila je neka črna podoba hrabro po snegu. Valerijan je stopil pred njo in pozdravila sta se z dolgim poljubom. — Evo me — je rekla Jelena, — sedaj sem tvoja za vedno. — Oa jo je vzdignil s svojima možnima rokama na konja. — V resnici je vse tako, kakor sem si predstavljala: tudi belec je tu...

Valerijan je zsjahal svojega vranca in oba sta se dvignila. Sneg je zginol pod njunimi nogami, a na obzoru se je prikazal mesec, ki je metal blede svetlobo na ta romantičen beg. (Pride še.)

PODLISTEK. 11

Zenitev Valerijana Kohanskega.

Spisal Sacher-Masoch. — Prevel J. S.

VII.

Po lekciji zapustil je Valerijan Kohanko. Ne dolgo potem vzdignila se je tu cela nevihta.

— To ne sme več trajati nadalje — je začela gospa F., sprehajajoča se po sobi.

— Kaj te more več trajati? — je vprašal g. F. iznenadjeno.

Jelena se je vstavila na vratih, drže v roki kljuko ključavnice.

— Ako ti nič ne vidiš — je nadaljevala gospa — nisem, hvala Bogu, jaz slepa! Dobro vidim za dvoje.

— To ti verujem — je odvrnil stari m rno polneči p'po.

— Opozila sem, da razmerje med Jeleno in tem Italijanom ni ravno tako, kakorano bi moralo biti.

— Mari ni napredek dober? — se je nasmehnil g. F.

— Ravno nasprotno. Ona krasno napreduje v koketeriji in v vzdihanju. Veruj mi, tukaj ni čista stvar.

— Prosim vas, mati — jej je segla Jelena v besedo, — ne govorite tako o človeku, katerega treba zbog njegove nesreče obžalovati in spoštovati.

— Spoštovati tacega brezdomovineca?

— Tudi jaz spoštujem g. Scarlattija — je rekel g. F. — ali nikoli ne dovolim v to, da mi postane zetom človek brez vsacega imetja.

— Najpametneje napravimo — je rekla gospa F. nekoliko ohrabrena, — da ga na lep način odstranimo iz hiše, a to nestanovitnico da omožimo čim prej.

— Morda z g. A. — se je posmejela Jelena glasno — no, ne nadejajte se, mati! S tem potuhnjanim človekom se ne bi hotela mož ti nikdar.

— No, on je pošteni jak — je dodala mati.

— Oa se vam le dozdeva takšen, kakor tudi Scarlatti meni. Vidite torej, da mi povsem različno sodimo o pošteni ljudi.

— Ne razgovarjajte se o tem — ja je prekinil g. F. — Obe imati prav, zato izberiti zlato sredino...

— A katera je ta?

— Gospod Kohanski.

— Mar oni don Juan! — je vkliknila Jelena.

Ti ne umeješ tega. Oa je ravno tako lep in mlad kakor tvoj Italijan, a kakor vlastin je bogatejši tudi od gosp. A.

— Nočem, nočem! — je vpila Jelena.

— Nočeš? — je ponovil oče, da bi jo dovel šč do večega upora.

— Nočem, nočem in zopet nočem.

— Premišli; živela boš kakor sultan. Oa ima tudi stroje!

Jelena ni mogla več poslušati; udarila je srdito z ного ob pod in zbežala iz sobe. Roditelja sta nadaljevala razgovor, najprej v dvorani, potem pa v svoji spalnici. Šč potem, ko sta legla, dajala sta imenu A. in Valerijanu lepe pridatke; licemerec, neumnež, razsipnik in tako dalje.

V tem je bila Jelena še pripravljena. Okolo dvanajste ure zagrnila se je z velikim ogrinjalom, obula čevlje, pobrala nekaj denarja in svoj nakit, napisala p'ismo roditeljema ter je pustila na mizi, pogledala še enkrat s solznimi očmi vsa ona mesta, kjer je sprovela toliko srečnih trenotkov, kjer je vsklila njena prva ljubezen, radi katere mora sedaj zapustiti očetovsko hišo. Ugasnila je svetiljko ter stopila na hodnik pri stopnicah. Težko jej je bilo pri aren; no, pripravila se je že

se dobe vladanja Körberjevega, veljavna praksa?! — Gospod Körber ne pričakuje ničesar od policijskih odredb, ali to vendar ne zabranjuje, da ne bi se tudi ob njegovem vladanju pridno rabile policijske odredbe ob vsaki opravičeni in neopravičeni priliki. Nam vsaj ni nič znano, da bi bil isti g. Körber, ki nič ne pričakuje od policijskih odredb, oprijel inicijativo za razveljavljenje tiste žalostne prošle cesarske naredbe od l. 1854. — tega instrumenta zares policijskega in absolutističnega sistema —, ki visi kakor Damoklejev meč nad onimi obtoženci izvestne kategorije, katerim ni možno dokazati, da so res storili kako kaznjivo dejanje. Ne tajimo, da je g. Körber, kakor voditelj ministerstva za notranje stvari in pravosodja, izdal marsikatero naredbo, prevečano modernim in človekoljubnim duhom; ali pogrešamo tiste energije, ki bi silila podrejene oblasti v točno in vestno izvrševanje teh modernih naredb! Večna resnica pa je, da pisana in govornjena beseda je mrtva, ako jej ne sledi dejanja.

Dr. Körber je — nadaljevaje svoj govor — menil, da je že res, da ni nič vreden tisti narod, ki ne zastavlja vsega v obrambo svoje časti. Ali narodov dolžnost da je tudi, da se spominjajo — človeka. Dobro, prav dobro. Samo naj bi bil njegov ekselencia izvolil povedati, kateri narodi so dolžni v prvi vrsti, da se poleg svoje časti spominjajo tudi — človeka! Po našem mnenju bi morali dobrim izgledom prednjačiti oni, katerim je že zagotovljena narodna čast. Torej — narodni obstanek! Ker narodna čast je vendar navezana na časten naroden obstanek! — Če je torej g. Körber resno mislil se svojim apelom, naj bi narodi začeli spominjati se človeka, moral bi bil nemudoma staviti v kontribucijo vsa glasila, do katerih ima moči, v ta namen, da se Nemci, ki imajo v naši državi zagotovljena obstanek in narodno čast, začne spominjati, da so tudi Nemci ljudje, ki imajo pravico do življenja in razvoja!

Kakova pa je praksa oficijoznih, poloficijoznih in »dobrovoljno« oficijoznih glasil v Avstriji. O tem se pomenimo nekoliko prihodnjš.

Vojna.

TRST, dne 13. septembra 1904.

Te dni smo čitali v nekem japonofilskem listu neslano frazo, da je Rusom o bila najjajša ura, da rešijo čast svojega orožja. Neslana, neumna fraza zares! Rusom ne treba reševati časti svojega orožja iz tega jednostavnega razloga, ker — je niso omdževali. Razmerje moči, ki je bilo ob začetku vojne na obeh straneh, je znano in ne treba, da je naglašamo vnovič. Le z eno besedo bodi povedano: vse ugodnosti so bile na japonski strani. Sedaj pa, ko štejemo že osmi mesec vojne, stojimo še vedno pred dejstvom, da Japonci niso dosegli še nijednega svojih ciljev, nijednega solidnega vpeha, ki bi bil res odločilne važnosti za izid vojne. Japonci so pač dosegli tu pa tam — ker so bili v veliki večini — taktičnih vpehov, ali zares znamenitega strategičnega vpeha nobenega. A ti so odločilni, ker vojne se ne vodijo — kakor smo že povdarjali na tem mestu — za efekte med vojno, ali za začasno posest nekoliko kvadratnih kilometrov zemlje, ampak za končni izid. A ravno zadnji srčiti boji pri Liaojangu pričajo, kako je vsa ruska strategija urejena le z ozirom na končni izid in se nimalo nemi za hipne efekte. Govoričenje o potrebi, da Rusi rešijo čast svojega orožja, je ničeva, prazna, neslana fraza, ki jo more napisati le fanatičen japonofil, kadar ne ve reči drugega na škodo Rusije.

In da je bil pri Liaojangu strategični vpeh na strani Rusov, priznavajo Japonci sami s tem, da opravičujejo svoje izgube z zatrjevanjem, da je bila ruska vojska veliko močnejša. To seveda ni res. Ali če bi bilo, bi mogli Rusi to le z veseljem pozdravljati. Japonci so spravili vse na bojišče, kar zna le nositi in rabiti orožje. Osi niso več v položaju Rusov, ki morejo množiti svojo vojsko. Če torej Japonci že danes niso več v večini v Mandčuriji, potem jim pa moremo dati že danes pisano črno na belem, kakova jim bo usoda.

Te dni so širili nekateri japonofilski listi vest, da je car naložil Kurapatkinu, da mora zopet zavzeti Liaojang. Ta vest je zburdna in ima znak neverjetnosti na čelu. In pa tendencije! S takimi vestmi hočejo

japonofili vzbujati domnevaue kakor da je car nezadovoljen z vojevanjem Kurokijevim. Kadar ne vedo japonofili govoriti drugega neugodnega, pa govore vsikdar o konfliktih v visokih ruskih krogih, katerih konfliktov seveda ni. Privoščajmo japonofilom to tolažbo: saj to Rusov nič ne boli.

Iz Port Arturja.

List »Novi Kraj«, ki izhaja v Port Arturju, poroča od dne 3. septembra, da so Japonci dne 2. t. m. napadli ruske utrdbe, o čemer je zletela v zrak cela japonska kolona. Napad so Rusi odbili. Zadnjega avgusta so ruske obrežne baterije pogrezale neko japonsko ladjo, ki je polagala mina.

V ponedeljek se je v Čifu razširila vest, da Japonci v kratkem napadejo dve utrdbi in zicer Erlungšan in Kikvanšau, ki sta na severni strani č Port Arturja. Japonci se tema utrdbama približujejo in hočejo vsaj močno poskusiti, da ja zavzamejo ter potem tudi obdrža.

Utrdba Ičan nočejo Japonci naskočiti, vendar jo hočejo obstrajavati, da jo tako odvrnejo od glavnega napada. Japonci so v zadnjih petih dneh izgubili 20 000 mož.

Sprememba na namestništvu v Trstu.

Kakor vse kaže je torej res, da pride princ Hohenlohe v Trst kakor cesarski namestnik. Da ga pričakujemo mi z velikim skepticizmom, to je menda več negonaravno. Kdor ima le žalostne izkušnje, ta se le težko nadeja čemu boljšemu. Vendar ga pričakujemo brez predsodkov. Niti dejstvo, da je iz rodbine, ki je strupeno sovražna našemu narodu, nas ne zaveja v prenesljeno sodbo, ali celo o b s o d b o. Sodili ga bomo po dejanjih.

Nekateri pričakujejo, da pride princ Hohenlohe v Trst z železno roko. Tudi tega ne bi mi zahtevali, ker vemo, da se železna roka lahko rabi tudi za krivično stvar. Taka železna roka, ki naj bi baje pritiskala Italijane, bi se prav lahko obrnila tudi proti nam. Centralna vlada se je mogla uveriti že po dosedanjih skušnjah, da tržaške razmere se ne dajo ozdraviti z železno roko. V Trst potrebujemo pravične roke, ki naj bo torej odločna v izvajanju pravice.

Tako je naša sporočila bodočemu namestniku.

Drobne politične vesti.

Kranjski deželni zbor. Du najska »Presse« poroča, da je kranjski deželni zbor sklican na 27. t. m. Ako prične pa zopet obstrukcija, se deželni zbor takoj zaključí.

Nabava torpedov. Z Ruske poročajo da sta dospela tja dve komisiji, ki sta naročile veliko množico torpedov za francosko in italijansko morarico.

Turške reforme. Kakor javljajo iz Carigrada, je sultan baje sklenil reformirati v obče državno upravo. Pri tem se hoče poslužiti italijanskih uradnikov. Te reforme se imajo izvesti v treh področjih, t. j. v administrativnim, finančnim in vojaškim. S finančnimi reformami naj bi se pečali italijanski finančni uradniki. Uvesti bi bilo treba generalni kataster ter preosnovati vse davke. Drugi uradniki bi morali preosnovati po modernem evropskem vzoru pravosodje upravo vilajetov in sandšakov. Armada je že dobro organizirana; sedaj hočejo nabaviti še močno brodovje. Turčija ima že 2 oklopnača, 2 oklopni križarki in 12 uničevalk torpedov. To je podlaga brodovju, ki se ima še spopolniti s 4 oklopnačami, 8 križarkami in mnogimi torpedovkami.

Domače vesti.

Novi tržaški namestnik. Sinoči je krožila po mestu vest, da je imenovanje princa Hohenlohe tržaškim namestnikom sistirano.

Imenovanje v sodnijski stroki. C. kr. višje deželno sodišče je imenovalo praktikanta Leonarda Vinci saskultantom.

Sodnijski svetnik suspendiran. Iz Zagreba poročajo od dne 12. t. m., da je povzročila tamkaj veliko iznenadenje vest, ki jo je priobčil »Novi List«, da je sodnijski svetnik Vladimir Čačić odpuščen iz službe, ker je hotel neko obtoženko posiliti.

Značilne dovoljenje. Iz Ljubljane pišejo, da je kranjska deželna vlada dovolila dijakom nemškega društva »Caroliola« oficijelni sprevid s kolodvora po Dunajski cesti do nemške kazine.

Na občinskih volitvah v St. Jakobu v Rožu na Koroškem so v ponedeljek v vseh treh razredih zmagali Slovenci. Nemčurji se volitev niso vdeležili. Slava zavednim volilem v tužnem Korotanu.

Gosp. Kopač v Nabrežini. Pod tem naslovom smo prejeli: Teško je umeti, kaj je g. Kopač hotel prav za prav doseči s svojim nastopom na nabrežinskem shodu 8. t. m.? Boril se je (podobno Don Kišotu) proti nasprotnikom, katerih ni imel nikjer! Proti izvajanjem govornikov, ki so nastopili na tem shodu, ni vedel in ni mogel povedati nič stvarnega, ker tudi socialna demokracija hoče povzdigniti šolstvo in ljudsko izobrazbo, toda zdi se, da je hotel le Nabrežinec pokazati, da se on ne plaši niti takih, ki študirajo na visokih šolah. Zdi se nam torej, da je bila bolj osebna ambicija, nego-li korist stranke, kateri pripada, vzrokom, da je g. Kopač kazal v Nabrežini svoje oratorične zmocnosti, govoreči o stvarih, s katerimi se sicer res doseza efekt, ki pa niso prav nič spadale na ta shod. Da mu je bilo več za efekt, nego-li za drugo, je razvidno tudi iz tega, da je hotel po vsej sili nastopiti zadnji. G. Kopač, ki je spreten govornik in dober dijalektik, on bi si gotovo tudi na lojalni in iskren način pridobil govorniških lavoric in ne bilo bi mu treba debitirati pred občinstvom s frazami in chrabljenimi šlagerji, ako bi govoril k dnevnemu redu, ki je bil njemu, kakor socialnemu demokratu, gotovo simpatičen. Nejojalni način bojevanja bi me ne presenetil, ako bi ga upotrebljeval kakov burgeois, toda pri voditelju jugoslovanske socialne demokracije me je frapiral in razočaral. Kaj naj to pomenja, da je govoril g. Kopač tako, kakor da bi bili slovenski visokošolci krivi na tem, da je bilo dovoljen h v delegacijah 400 milijonov za nove kanone?! In tej absurdnosti so nekteri Nabrežinci še poskali! G. Kopač je sam lepo povedal, da se gleda na Slovenskem le na to, kdo kaj pove, in ne, kaj pove, in da to ni prav. Dobro bi bilo, da bi bolje opozoril na to tudi svoje nabrežinske pristase. Povedati bi jim moral tudi, da so javni shodi resna stvar in ne teater, kjer bi se zabavali nad govorniški menzurami. Sploh, ako hoče g. Kopač res socialno delovati, naj opusti demagogijo, ki služi le v poneumnjevanje ljudstva (in v eventuelno dosego kakega mandata), ne pa prosveti.

Trgatev v Bregu. Iz Riemanj nam pišejo, da prične tam trgatev v ponedeljek, dne 19. t. m. Letos se bo dobivala izborna »brežanska«, ker je grozdje dobro dozorelo.

Veselica v Devinu. Na lepem vrtu g. Ples-a v Devinu nabralo se je veliko število ljudi raznih stanov. Došleca je prijetno iznenadil že lepi novi oder, ki si ga je nabavilo pevsko in bralno društvo »Ladija« v Devinu. Na zagrinjalu odra je naslikana ladja, ki je izpostavljena sili valov sredi razburjenega morja, a nekoliko višje stoji napis: »Naš čoln ni otmimo!« Ideje, ki je izražena tu ni težko pogoditi. In te ideje se je oprijel g. Sorč v svojem jedrnatem nagovoru. v katerem nam je na kratko naslikal razmere, ki vladajo v Devinu. Zaključil je pa svoj govor z obljubo, da se bo on, kakor kapitan devinske »Ladije«, trudil se svojimi mornarji na vso moč, da prebije ljute valove in reši — ladjo. Sledili so burni splavzi. Na to je nastopil mešani zbor »Ladije« ter je jako lepo zapel Voarišev »Pogovor z domom«. Za tem so nastopila društva »Nabrežina« iz Nabrežine, »Adrija« iz Barkovelj, »Ipava« iz Mirna in »Danica« s Kontovelja. Vsa društva so krasno izvršila svojo nalogo. Saj poznamo naše pevce od nekaj, ki s toliko vnmemo negujejo in gojijo lepe naše pesmi. Kadar nastopajo ta naša pevška društva, zdi se človeku, da kar tekmujejo mej seboj, kdo lepše proslavi našo divno pesem.

Po dovršenju pevskega dela vsopreda, so vprizorili domači diletantje Štokovo burko »Trije tički«. Mi smo že povedali o tej igri, da jej je snov kar najprejereje sestavljena za naše priprosto občinstvo po deželi. O tem smo se vnovič prepričali v Devinu. Ljudstvo kar ni prišlo iz smeha in veselot in z dovoljnost je bilo čitati vsem na obrazit. Izlasti pa še, ker je bila ta burka uprizorjena tako gladko in spretno, kakor ne bi nikdar pričakovali od devinek diletantov.

Posebno se je odlikoval Joško (g. Sorč), ki je s svojim naravnim in dovtipnim igranjem izvajal kar cele salve bučnega smeha.

Sodnik (g. Ples) je izvajal tako naravno svojo ulogo, da smo mišlili, da imamo pred seboj pravga sodnika, ki so ga prefrigani

»tički« toli mučili s svojimi neumestnimi odgovori in nerodnim opravičevanjem.

Prav dobro so pogodili svoje uloge tudi krčmar Jarm (g. Mervie), krojač (g. Ivan Pecikar), urar Zajec (g. Colja). Tudi ostali igralci (gg. Fr. Pecikar, Herkof in krčmarjeva žena g. ca Špela) so bili dobri.

Po dovršenem vsopredu vršila se je svobodna zabava in ples. Društva so pevala. Od vseh strani so donele lepe pesmi iz grl naših neutrudnih in pčrtvovalnih pevcev.

Pripomniti je še, da so po Devinu vhrale mnoge trobojnice. Zadovoljno smo zapuščali Devin z blažilno zavestjo, da imamo vrednih junakov na važni postojanki, ki ostane naša!!

Veselica vipavske »Čitalnice«. Lepo in nad vse neprčkovano izvršila se je na Mali Šmaren veselica vipavske »Čitalnice«. Sicer je vsako leto ta dan v prvi vrsti, ki se ponša z mnogoštevilnimi Vipavo obiskujočimi tujei, ali toliko udeležencev »Čitalnice« vendar ni pričakovala. Zato je — žalibog — zmanjkalo sedežev, kar gotovo ni bilo društvu v korist, a tudi ne v veselje udeležnikov. Upajmo, da se sličen nedostatek ne pripeti več!

Na veselici smo opazili poleg lepega števila domačincev, tudi mnogo bratov Primorcev, izlasti iz tržaške okolice in — Ajdovšine, kar nas je prav posebno razveselilo.

Pozornost vsega večera vzbujal je pred vsem pevski zbor »Veselic«, ki je zapel po jeden možki in mešani zbor, kar najbolj dovršeno. Posebno nam je ugajala ona: »Po zimi iz šole«. Vsa čast vrlim pevcom in njihov dirigentu na tolikih vepelih!

S svojim izvrstnim izvajanjem pa nas je očarala tudi škedenjska godba, ki je pokazala na plesu svojo občudovanja vredno neutrudljivost, o posamičnih točkah vsopreda pa fino, dovršeno igranje, radi česar je to godbo najtopleje priporočati vsakomur.

Tudi čitalniški oktet dovršil je svojo nalogo v popolni meri.

Zelo nam je ugajala uprizoritev igrice »Popolna žena«; vse priznauje vrlim in marljivim diletantom!

Po veselici razvila se je svobodna zabava, katero so posebno povečevali vrli tržaški pevci; pa tudi šaljiva pošta imela je precej opravka. Le škoda, da se je gostilničar (ki, seveda, tudi ni pričakoval take udeležbe) premalo pripravil z vsem potrebnim.

»Čitalnice« je imela na tej veselici moralčen, a tudi — materijalen vep. Zahvalo smo dolžni seveda vsem njenim udeležnikom in prijateljem, pred vsem prebl. gosp. grfu Karolu Lanthieriju, ki je, kakor vedno, tudi to pot »Čitalnice« kar najblagodušneje podpiral na njenih veselicih pripravah. Če se je pripetil na slavnosti kak nedostatek, naj se nam to blagovoljno oprusti. Sej veselice večih dimenzij si je težko misliti brez vsacega nedostatka. Še jedenkrat: srčna hvala vsem, ki so pripomogli na ta ali oni način do lepih vspohov! Na svidenje drugo leto na slovesni proslavi — štiridesetletnice naše »Čitalnice«!

Kadilnikovo kočo na Golici so otvorili m nolo nedeljo v navzočnosti nad 200 turistov. Ta kočja je ena najlepših slovenskih planinskih koč.

Nova bolnišnica. Pišerjev hotel v Ksmniku so kupili usmiljeni bratje iz Zagreba za 48.000 kron. Usmiljeni bratje nameravajo napraviti ondi bolnišnico.

Novo vino. Goriški občinski svet je dolčil, da se novo vino ne sme po gostilnah točiti pred 20. oktobrom. Pred tem časom se bo smelo viao prodajati le, če tržni komisarijat potrdi, da je trenje že dovršeno.

Iz Komna nam pišejo: Mesto venca na krsto dne 9. t. m. umrle gospice Rozite Borghi darovala sa gospoda Josip Švara, župan in Gabrijel Gašpari v Komnu vsaki po 10 kron za skupni vbožni zaklad županstva v Komnu, za kar se jima izreka srčna hvala.

Javna klavnica na Proseku. Gospod Josip Pertot je zaprosil dovoljenje za gradnjo javne klavnice na Proseku št. 312, kat. št. 1012. Morebitni prigovori se morejo uočiti pismeno na uložnem zapisniku mestnega magistrata do dne 27. t. m., ali pa usmeno dne 28. t. m. predpoludne pred komisijo, ki pride na lice mesta.

Vinogradnikom tržaške okolice! Kdor želi imeti smriških ključev ali korenjakov, naj se nemudoma oglasi ustmeno ali pismeno v pisarni Kmetijske družbe za Trst in okolice, ulica Gappa št. 16. od 9—10 ure zju-

ZAHVALA.

Podpisana se iz dna svojega srca zahvaljuje vsem onim cenjenim osebam, ki so na kateri si koli način izkazal sočutje o priliki boleznin in smrti naše nepozabne soproge in matere

Marije Požar.

Še posebno se zahvaljuje vsem, ki so pokojnico spremili do zadnjega počitka, kakor tudi onim, ki so podarili vence.

Sv. Ivan, dne 13. sept. 1904.

Žalujoča rodbina Požar.

Vdova odda po jako nizki ceni eno sobo s hrano dvem uradnikom. Naslov: ul. Ugo Foscolo 42 pri tleh.

Dva učenca

vdobita po ceni stanovanje in hrano v ulici Paolo Diacono št. 2., I. n. (vrata št. 8)

Pisarna

za vojaške zadeve.

Dovoljena od vis. c. kr. namestništva v Trstu
Piazza della Borsa št. 5, II. n.

Podaje ustmeno in pisмено nasvete in pojasnila v vsi h vojaških in brambenih zadevah. Sestavlja prošnje in vloge zadevajajoč jednolete prostovoljce, nabore, oproščenja in preložitve oržuh vaj ter kontrola h zbrojev; prečasnne ženitve, sprjajm gajecov v vojaški odgatališča, utoke (rekurza), reklamacije itd. Uradne ure vsak dan od 9. do 1. in od 4. do 7. popoldne.

Zaloga

izvožno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

Pivo

v sodčehkih in v boteljkah, kakor tudi

= Kvasa =

iz tovarne **Bratov Reininghaus** Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 17

MIRODILNICA

ulica Farneto 33 (nova palača).

Velika zaloga drog, barv, čopičev, esenc, parfumerij, čajev, špirta, mineralne vode in v to stroko spadajočih predmetov.

V zalogi dobiva se tudi retine, šipe, sveče, petrolej, črnilo, gobe itd.

Razum mestnim cenj. odjemalcem se priporoča tudi onim na deželi, posebno slov. šolskim vodstvom.

S. Skrinjar.

RUDOLF MADDALENA

ul. Ugo Foscolo 11 (vogal ul. Parini)

Zaloga novega in starega pohištva.

= Posamezno priloznosino pohištvo. =

Bogat izbor spalnih in obedovalnih sob, podob v okvirjih, zrcal itd.

— Poštene cene. —

Tomasoni Ulisse — Trst

slikar-dekoratér.

Sprejema delo na deželi. — Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vsih slogih in na vse načine. Ponarejena les in mramor. Barvanje pohištva, podov itd. — Vse po zmernih cenah točno in hitro — Delavnica: ul. Ugo Foscolo 21.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“ a krojačnica, kjer se izvršujejo obleke po meri in nejudgodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo rila za delavski stan po izvanredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIKI IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Avtorizovana krojačnica.

Otvorilo se je velikansko skladišče

ALL'UNIVERSO

Trg Carlo Goldoni 1.

Bogat izbor raznovrstnih površnih sukenj (paletot, ulster) in obleke za moške, dečke in otroke.

Veliki dohodi blaga iz tu in inozemskih tovarn. — Naročbe po meri hitro in točno.

Govori se slovenski.

Najugodnejše cene

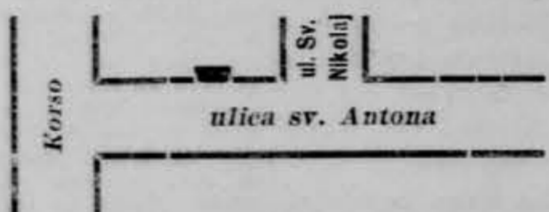
KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Novi tržaški cestni načrt

Znamenje ■ kaže natančen kraj, kjer se bo v kratkem odprla nova prodajalnica angleških posebnostij in sicer pod št. 2 ulice sv. Antona (Palača Treves).

CUNARD LINE

koncesionirana proga v Avstriji

TRST-NEW-YORK.

Redno prevažanje potnikov in blaga naglim parnikima.

Najcenejše in najprikladnejše potovanje iz Avstrije v AMERIKO.

Izvrstna narodna domača hrana.

5 kron

cenejše od vsake druge konkurenčne proge. - -

Odlaz iz Trsta za New-York:

Parnika: „ULTONIA“ v soboto 19. septembra 1904.

„SLAVONIA“ v soboto 1. oktobra 1904.

nadalje vsako drugo soboto.

Za poizvedovanja in v ozne listke obrniti se do avstrijskega domačega glavnega zastopa

SCHRÖDER & Co., Trst, ulica Carlo Ghenga 8., I. nadstr.

ali pa do g. Franceta Novy, konc. agent v Ljubljani, Marijin trg 1.

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ekovitom rudnicom

čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita voda,

koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje nenadkriljivo kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katarata, astme, mjehurata, kamena, hemeroida (zlatne žile), natekih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„UPRAVITELISTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“, ZAGREB, Ilica br. 17.

Dobiva se u svietem liekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

O priliki predstojećih selitev

nova delalnica in zaloga predmetov za razsvetljavo

Avrelj Mazzoli

TRST — Androna del Moro št. 15, I. nadstr. — TRST

ki ima sprejemališče naročb v sl. mirodilnici Huberja, nasl. Barriera vecchia št. 26. Telefon 461. sprejema po najugodnejših cenah prekladanje vsakovrstnih svetilk, napeljava plina v nove prostore, kakor tudi čiščenje in popraviljanje svetilk.

Velika zaloga in izbor lir, svetilk, tulipanov, balonov itd.

Izključni zastopnik in zalagatelj dobroznanih novih angleških mrežic iz čiste žide in dvojnimi šivom ter ojačene z niklastim pokrovcem: komad po 50 st. — Sprejema mesečne naročbe v javnih prostorih in družinah z brezplačnim čiščenjem. — Sprejema vsakovrstne popolne naprave na mesečne obroke. — Dela se izvrše takoj in pod osebnim nadzorstvom lastnika.

Predmeti in cene brez vsake konkurence.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioriteta, komunalnih obligacij, mečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Premese izdaja k vsakemu izrebanju.

Polno vplačani akcijski kapital K 1,000.000

Zamenjava in akceptiranje izrebane vrednostne papirje in vnovčanje zapole kapos.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Bekamp in izkone mon.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borva zarófila.

Podružnica v Spiljetu

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.